

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Dyddiad:	21 Tachwedd 2023
Pwnc:	Adroddiad Cynnydd Siwrnai Gwasanaethau Cymdeithasol
Pwrpas yr Adroddiad:	Diweddarau Aelodau ar gynnydd hyd yma ar ein siwrnai Gwasanaethau Cymdeithasol.
Cadeirydd Sgriwtini:	Cyng Douglas Fowle
Aelod(au) Portffolio:	Cyng Gary Pritchard, Dirprwy Arweinydd a Deilydd Portffolio Gwasanaethau Plant, Ieuencid a Gwasanaethau Tai Cyng Alun Roberts, Deilydd Portffolio Gwasanaethau Oedolion a Diogelwch Cymunedol
Pennaeth Gwasanaeth:	Fôn Roberts, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol a Phennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd Arwel Wyn Owen, Pennaeth Gwasanaethau Oedolion
Awdur yr Adroddiad:	Emma Edwards, Rheolwr Busnes, Gwasanaethau Oedolion
Rhif Ffôn:	01248 751887
E-bost:	Emmaedwards@ynysmon.gov.uk
Aelodau lleol:	Yn berthnasol i'r holl Aelodau

1 – Argymhelliad/ion

Darparu trosolwg o'r cynnydd diweddar o fewn y Gwasanaethau Cymdeithasol.

Diben yr adroddiad yw tynny sylw at y cynnydd yn y:

- **Gwasanaethau Plant a Theuluoedd.**
- **Gwasanaethau Oedolion.**

Argymhellion:

1. **Cynnig sicrwydd i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol bod y cynnydd parhaus a wnaed gan y Gwasanaethau Cymdeithasol yn rhesymol ac amserol**
2. **Argymhell i'r Pwyllgor Gwaith fod cynnydd a chyflymder gwelliannau yn y Gwasanaethau Cymdeithasol yn amserol a phriodol.**

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill

Cyswllt uniongyrchol gyda Chynllun y Cyngor: 2023-2028 - mae Gofal Cymdeithasol a Llesiant yn un o'r 6 amcan allweddol.

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgriwtini

Cynorthwyo Aelodau wrth graffu'r pwnc:-

3.1 Yr effaith mae'r mater wedi'i gael ar unigolion a chymunedau [canolbwyntio ar gwsmeriaid/dinasyddion]

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [canolbwyntio ar werth]

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau [canolbwyntio ar risg]

Rheolir ac adolygir risgiau yn rheolaidd o fewn y Gwasanaethau Oedolion a'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, gyda'n Swyddog Yswiriant Corfforaethol ac archwilyr mewnol ac allanol, a cheisir rhoi sicrwydd i aelodau ynghylch y gwelliannau a wnaed.

3.4 Sgriwtini yn ymgymryd â'r rôl o fonitro perfformiad neu sicrhau ansawdd [canolbwyntio ar berfformiad ac ansawdd]

Mae'r adroddiad hwn yn ceisio rhoi sicrwydd i Aelodau'r Pwyllgor Sgriwtini ein bod wedi datblygu proses Sicrhau Ansawdd, sydd wedi cael ei chydabod gan archwiliad Adolygiad Gwerthuso Perfformiad AGC.

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- Tymor hir
- Atal
- Integreiddio
- Cydweithio
- Cyfraniad

[canolbwyntio ar lesiant]

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

1. I ba raddau mae'r Pwyllgor Sgriwtini yn fodlon gyda chyfeiriad y siwrnai a chyflymder y cynnydd yn y Gwasanaethau Cymdeithasol?
2. Mae'r adroddiad yn amlygu meysydd o arfer dda yn y Gwasanaethau Cymdeithasol a gydnabyddir yn genedlaethol. Pa drefniadau sydd mewn llaw i gydnabod y ffrydiau gwaith hyn yn y Gwasanaeth?
3. Pa ffrydiau gwaith fydd yn flaenoriaeth i'r Panel Sgriwtini Gwasanaethau Cymdeithasol dros y cyfnod nesaf?

5 – Cefndir / Cyd-destun

Gwasanaeth Plant a Theuluoedd:

1. Ynys sy'n Ymwybodol o Drawma

Mae gwaith yn parhau mewn perthynas â'n nod i Ynys Môn ddod yn Ynys sy'n Ymwybodol o Drawma. Rydym yn parhau i hyfforddi staff a phartneriaid yn y maes hwn a byddwn yn rhoi cynnig ar gynllun hyfforddi cymunedau yn ystod 2023-25. Rydym hefyd wedi cael llwyddiant gyda'n cynnig i'r Gronfa Ffyniant Bro mewn perthynas â chefnogi'r strategaeth hon.

Yn ychwanegol at hyn, bu i lechyd Cyhoeddus Cymru ymweld ag Ynys Môn ym mis Gorffennaf er mwyn cynnal astudiaeth achos manwl ar arfer effeithiol ar

draws y maes addysg, y Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, Gofalwr Maeth a Phartneriaid. Bydd y canllaw arfer da yn cael ei gyhoeddi ym mis Hydref, ac Ynys Môn yw'r unig awdurdod lleol yng Nghymru fydd yn cael ei chrybwyll fel awdurdod blaenllaw!

Gwnaethom hefyd gynrychioli'r awdurdod lleol yn ystod digwyddiad Ymwybyddiaeth o Drawma cenedlaethol yng Nghaerdydd ar 24 Ebrill 2023, gan ddangos y cynnydd ar Ynys Môn a'r effaith hyd yma.

2. Model Ysgolion Rhithiol

Cyflwynodd Syr Alasdair McDonald a Sue Roberts eu trosolwg eu hunain o'r cynnydd sydd wedi'i wneud hyd yma gan Gyngor Môn mewn panel Addysg, Gwasanaethau Plant a Theuluoedd diweddar. Yn dilyn hyn, bu i Syr Alasdair hwyluso gweithgor gydag Uwch Reolwyr o'r Gwasanaethau Addysg a Phlant a Theuluoedd gan edrych ar y gwasanaeth integredig.

Bydd gwaith pellach yn cael ei gwblhau yn ystod y chwarter nesaf. Rydym hefyd wedi penodi Athro Ymgynghorol ar gyfer Plant sy'n Derbyngofal i ymuno â'r gwasanaeth integredig a bydd ei gwaith yn canolbwyntio ar wella ansawdd cynlluniau addysg, cefnogi a darparu ar gyfer ein Plant sy'n Derbyngofal.

3. Gwobrau Rhagoriaeth Maethu 2023

Mae Maethu Cymru Môn yn falch o fod wedi ennill dwy wobwr yng Ngwobrau Rhagoriaeth Maethu 2023 gan y Rhwydwaith Maethu.

Rydym wedi cael llwyddiant yng nghategoriâu "*The Fostering Network Award for Kinship Carers*" a "*The Fostering Network Award for a Social Work Team*".

Mae'r wobwr Tîm yn eithriadol bwysig gan ein bod ni wedi cael ein nomineiddio gan Ofalwyr Maeth o Gymdeithas Gofal Maeth Ynys Môn, ac mae hyn yn cadarnhau bod Tîm Maethu Môn yn meddu ar berthynas weithio gryf gyda'n Gofalwyr Maeth.

Bydd cynrychiolwyr o'r tîm yn derbyn y Gwobrau ar 17 Hydref 2023 mewn digwyddiad yn Theatr Birmingham Repertory.

4. Gwasanaeth Ieuencid

Dyma'r flwyddyn gyntaf i'n Gwasanaeth Ieuencid gynnig gweithgareddau dros yr Haf ar Ynys Môn. Cynaliasom 120 o sesiynau (gydag amrywiaeth o weithgareddau) yn ardal ddaearyddol 5 ysgol uwchradd a Bryngwran, gyda nifer sylweddol o blant yn cymryd rhan dros fisoedd yr haf. Roedd y gweithgareddau'n amrywio o'r Celfyddydau Mynegol, Gemau, Chwaraeon a STEM, gyda'r plant yn paratoi eu cinio eu hunain. Dyma rai sylwadau gan y plant, "Roedd o'n ddiddorol ac yn cŵl", "Rydw i wedi gwneud ffrindiau newydd ac yn edrych 'mlaen at

ddechrau yn fy ysgol uwchradd newydd". Ariannwyd gweithgareddau'r haf drwy arian grant.

Gwasanaethau Oedolion:

5. Ymgysylltu â Gwasanaethau Dydd ar gyfer Anghenion Dysgu

Mae'r bobl hynny gydag Anghenion Dysgu, a'u teuluoedd, sy'n defnyddio Gwasanaethau Dydd yn ardal Caerdybi wedi cael cyfle i fynegi eu barn am y gwasanaeth. Anfonwyd holiadur at bawb sy'n defnyddio'r gwasanaeth yn gofyn am eu barn ynghylch sut mae'r gweithgareddau wedi datblygu dros y ddwy flynedd ddiwethaf ers pandemig COVID, a sut yr hoffent i'r gwasanaeth ddatblygu yn y dyfodol. Defnyddir eu safbwyntiau i lywio cynigion ar gyfer datblygu'r gwasanaeth, a chynhelir ymgynghoriad ffurfiol ar y cynigion cyn diwedd 2023.

6. Contract Gofal Cartref

Gyda'n partneriaid yn BIPBC, rydym wedi ail-dendro ein gofal cartref allanol yn gynharach eleni, yn unol â pharthau ein Tîm Adnoddau Cymunedol – Caerdybi, Llangefni a Llanfair. O ganlyniad i'r gwerthusiad tendro, dyfarnwyd contract ar gyfer dau o'r tri parth. Byddwn yn gweithio gyda'n cydweithwyr mewnol ac allanol i adolygu ein hopsiynau o ran ardal Caerdybi.

7. Ymweliad gan Eluned Morgan, Gweinidog Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Pleser oedd croesawu Eluned Morgan, y Gweinidog Iechyd a Gofal Cymdeithasol i Ganolfan Dementia Ynys Môn yng Nghanolfan Glanhwfa, Llangefni (Capel Moreia). Cafodd y gweinidog gyfle i weld y datblygiad a chael blas ar y gweithgareddau sy'n digwydd yn y ganolfan. Cafwyd cyfle hefyd i drafod y weledigaeth ar gyfer y camau nesaf gydag uwch swyddogion o'r Cyngor Sir, aelodau etholedig a phartneriaid allweddol. Gweler y lluniau isod:

8. Cymunedau Oed Gyfeillgar

Ym mis Mehefin, cawsom gadarnhad fod Ynys Môn wedi ymuno â Rhwydwaith o Gymunedau a Dinasoedd Oed Gyfeillgar Sefydliad Iechyd y Byd.

Cynhaliwyd ail set o Fforymau Pobl Hŷn Lleol ym mis Mehefin ym Mrynsiencyn, Bodedern, Gwalchmai, Benllech, Llannerchymedd a Bodorgan, gyda chyfanswm o 80 yn bresennol. Mae fforymau'n gyfle i bobl weld gwybodaeth, rhannu unrhyw rwystrau sy'n eu hwynebu, a gwrando ar gyflwyniadau gan siaradwyd gwadd. Ymhlith y siaradwyr ym mis Mehefin roedd Môn Actif, Medrwn Môn, Ymddiriedolaeth Gofalwyr, Age Cymru HOPE, a'r gwasanaeth Ilyfrgell.

Cynhaliwyd Fforwm Pobl Hŷn yr Ynys Gyfan cyntaf yn M-Sparc, Gaerwen ar 4 Gorffennaf. Roedd 58 yn bresennol ac yn cynrychioli dros 30 o grwpiau a sefydliadau gwahanol sy'n cefnogi pobl hŷn ar Ynys Môn. Cyfathrebu ac Ymgysylltu oedd themau'r Fforwm, a chafwyd gyflwyniadau gan Cymunedau Digidol Cymru a Medrwn Môn.

9. Argraffiad 1 Cylchlythyr Ynys Môn Oed Gyfeillgar

Rydym wedi cyhoeddi'r argraffiad cyntaf o Gylchlythyr Ynys Môn Oed Gyfeillgar, sy'n llawn gwybodaeth ddefnyddiol i helpu pobl i heneiddio'n dda ar Ynys Môn.

Gwasanaethau Cymdeithasol:

10. Adroddiad Cwynion Blynyddol Gwasanaethau Cymdeithasol 2022-23

Gofynnir i'r Gwasanaethau Cymdeithasol ddarparu Gweithdrefn Sylwadau a Chwynion statudol dan Reoliadau Gweithdrefn Gwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol 2014, a Rheoliadau Gweithdrefn Sylwadau (Cymru) 2014.

Mae rhwymedigaeth pellach i baratoi Adroddiad Blynyddol ar weithredu'r Gweithdrefn Sylwadau a Chwynion a'i gyflwyno i'r Pwyllgor Sgriwtini perthnasol yn yr Awdurdod Lleol er mwyn craffu arno a monitro'r trefniadau ar gyfer delio'n effeithiol gyda chwynion a dderbynnir gan y rheiny sy'n defnyddio'r gwasanaeth a'u cynrychiolwyr.

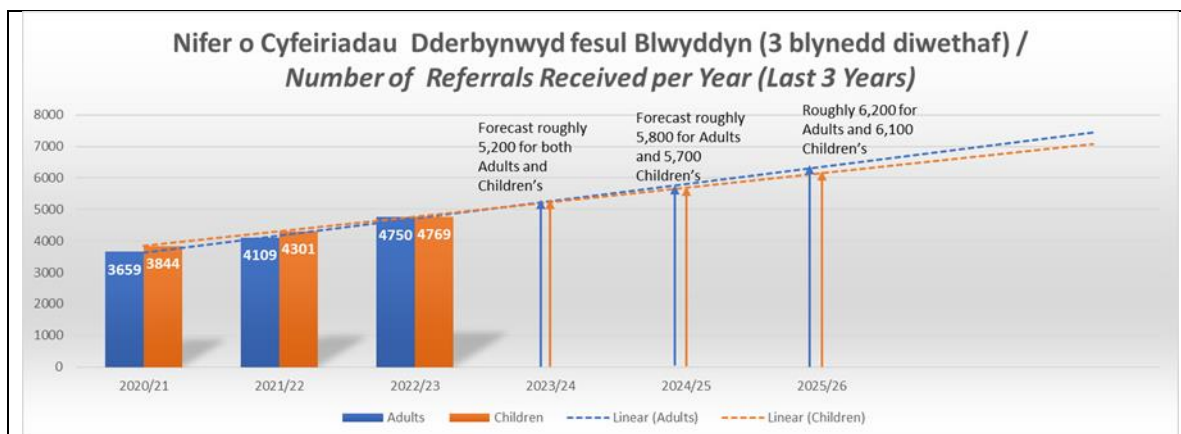
Rhannwyd yr adroddiad gyda Panel Sgriwtini'r Gwasanaethau Cymdeithasol ar 12 Hydref 2023 i'w herio a'i drafod, ac yn hynny o beth, mae'n cael ei rannu gyda'r Panel ar gyfer adolygiad a gwybodaeth bellach.

11. Capasiti a Staffio

Mae recriwtio staff cartrefi gofal, staff gofal cymdeithasol a staff preswyl dal yn her. Mae hyn hefyd yn wir mewn Awdurdodau Lleol eraill ledled Cymru ac rydym yn parhau i weithio gyda Choleg Menai a chynnal digwyddiad recriwtio o fewn y gymuned i geisio mynd i'r afael â'n hanghenion recriwtio.

12. Galw ac Ariannu

Bu cynnydd sylweddol yn y galw am Wasanaethau Plant a Theuluoedd a Gwasanaethau Oedolion ac mae'r galw hwnnw'n cynyddu.

Rydym yn gweithio gyda phartneriaid i edrych ar sut y gallwn reoli'r galw'n wahanol, fodd bynnag, gan fod y galw am wasanaethau yn statudol, mae'n anodd gweld sut y gallwn ateb y galw cynyddol yn wahanol.

Hefyd, rydym ni (fel pob Awdurdod Lleol arall yng Nghymru) yn rhagweld gorwariant yn ystod 2023/24. Mae'r cynnydd yn y galw, cymhlethdod yr achosion a chwyddiant a chostau gwasanaethau i gyd yn cael effaith ac yn cyfrannu at y gorwariant. Rydym yn gwneud defnydd llawn o unrhyw arian grant ac yn ystyried darparu gwasanaeth lle bo modd i weld a oes gwahanol ffydd a allai fod yn gost-ffeithiol o ran darparu gwasanaethau.

6 – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

6.1 Effaith posibl ar grwpiau sydd wedi'u diogelu dan Ddeddf Gydraddoldeb 2010

Mae EIA wedi cwblhau'r holl brosiectau ffurfiol yn unol â Deddf Gofal Cymdeithasol a Llesiant Cymru.

6.2 Effaith posibl ar y rheiny sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (penderfyniadau strategol)

Mae ein holl wasanaethau'n seiliedig ar lesiant pobl Ynys Môn.

6.3 Effaith posibl ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac i drin y Gymraeg yn gydradd â'r Saesneg

Mae ein holl wasanaethau ar gael drwy gyfrwng y Gymraeg, fel yr adroddiad hwn.

7 – Goblygiadau Ariannol

Amherthnasol

8 – Atodiadau:

Adroddiad Cwynion Blynnyddol y Gwasanaethau Cymdeithasol 2022-23:

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

**Gwasanaethau Cymdeithasol –
Gwasanaethau Plant a Theuluoedd a
Gwasanaethau Oedolion**

***‘Gwrando ar Gwynion a Dysgu
yn eu sgil’***

**GWEITHDREFN SYLWADAU A
CHWYNION GWASANAETHAU
CYMDEITHASOL**

ADRODDIAD BLYNYDDOL - 2022/23

Crynodeb o'r Pwyntiau Allweddol

Mae'r adroddiad hwn yn dangos yn ystod 2022/23:

- Bod gostyngiad yn nifer y sylwadau / pryderon negyddol a gofnodwyd o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol (o 65 i 55).
- Gostyngiad yn nifer y cwynion a gofnodwyd o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol (Cam 1 o 41 i 27, Cam 2 o 9 i 6).
- Gostyngiad yn nifer y canmoliaethau a gofnodwyd o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol (o 229 i 192).
- Mae'r ddau wasanaeth yn parhau i ddadansoddi'r pwyntiau dysgu yn sgil y cwynion a'r canmoliaethau er mwyn cymryd camau i wella gwasanaethau ac ymarfer ar gyfer y dyfodol, megis adolygu protocolau, polisïau a systemau, hyfforddi staff, a gosod disgwyliadau o ran ymarfer.

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Mae'r adroddiad hwn yn cyfeirio at y ffordd y gweithredwyd Gweithdrefn Sylwadau a Chwynion Gwasanaethau Cymdeithasol o fewn yr adran Gwasanaethau Plant a Theuluoedd a Gwasanaethau Oedolion yn ystod y cyfnod o Ebrill 2022 tan ddiwedd mis Mawrth 2022.
- 1.2 Mae'r swydd Rheolwr Gofal Cwsmeriaid, Cwynion a Gwybodaeth yn yr adran Gwasanaethau Cymdeithasol yn swydd newydd a gafodd ei llenwi ar 27 Chwefror 2023. Pwrpas y rôl yw sicrhau trefn rheoli cwynion a gwybodaeth effeithiol o fewn y gwasanaeth yn unol â gofynion statudol a pholisïau a gweithdrefnau perthnasol yr awdurdod lleol. Fel y swyddog cwynion dynodedig, mae'r swyddog yn aelod o Uned Diogelu ac Ansawdd Gwasanaethau Cymdeithasol ac roedd yn gyfrifol am gydlynu'r Weithdrefn Sylwadau a Chwynion yn ystod y cyfnod adrodd hwn. Mae'r Swyddog Cwynion yn atebol i Gyfarwyddwr yr adran Gwasanaethau Cymdeithasol ac yn cael ei reoli ar ran y Cyfarwyddwr gan y Rheolwr Gwasanaeth Diogelu ac Ansawdd.
- 1.3 Mae'r Swyddog Cwynion yn gyfrifol am:
- Gydlynu trefniadau'r gwasanaeth er mwyn cydymffurfio â'r Weithdrefn Sylwadau a Chwynion.
 - Cofnodi cwynion a sylwadau cadarnhaol a negyddol gan ddefnyddwyr gwasanaeth a'u cynrychiolwyr.
 - Monitro'r ymateb i gwynion o fewn amserlenni a bennir mewn rheoliadau ar gyfer delio â chwynion o dan Gam 1 y weithdrefn.
 - Cydlynu ymchwiliadau gan ymchwilwyr annibynnol i gwynion ffurfiol o dan Gam 2 y weithdrefn.
 - Sicrhau bod ymateb ysgrifenedig ffurfiol ynghyd â chopi o adroddiad yr ymchwiliad annibynnol (neu grynodeb o'i ganlyniad) yn cael ei anfon at yr achwynydd o fewn yr amserlen o 25 diwrnod gwaith o dan Gam 2 y weithdrefn, gan roi gwybod i'r achwynydd os rhagwelir unrhyw oedi.
 - Cydlynu ymatebion gan yr adran Gwasanaethau Cymdeithasol i ymholiadau a wnaed gan Swyddfa Ombwdsmon Gwasanaethau

Cyhoeddus Cymru mewn perthynas â chwynion am faterion Gwasanaethau Cymdeithasol.

- Monitro Cynlluniau Gweithredu i sicrhau bod gwersi'n cael eu dysgu yn sgil y cwynion er mwyn gwella ansawdd gwasanaethau.
- Datblygu'r Weithdrefn Sylwadau a Chwynion fewnol.
- Sicrhau bod gwybodaeth ar gael er mwyn hwyluso mynediad i'r Weithdrefn Sylwadau a Chwynion ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth a'u cynrychiolwyr.
- Darparu hyfforddiant a chymorth i hyrwyddo dealltwriaeth o swyddogaeth y Weithdrefn Sylwadau a Chwynion ymhlith staff yr adran Gwasanaethau Cymdeithasol.

2. Sylwadau Cadarnhaol a Negyddol

2.1 Sylwadau Cadarnhaol

2.1.1 Cofnodwyd cyfanswm o 192 o sylwadau cadarnhaol yn ystod y flwyddyn (67 ar gyfer Gwasanaethau Plant a Theuluoedd a 125 ar gyfer Gwasanaethau Oedolion). Mae hwn yn ostyngiad o'i gymharu â'r cyfanswm o 229, a gofnodwyd yn 2021/22: a gwelwyd y gostyngiad ar draws y ddau wasanaeth.

2.1.2 O'r 67 o sylwadau cadarnhaol a dderbyniwyd gan Wasanaethau Plant a Theuluoedd yn 2022/23, roedd 19 gan weithwyr proffesiynol y tu allan i'r Gwasanaeth, tra bod 48 gan ddefnyddwyr gwasanaeth, eu cynrychiolwyr neu aelodau o'u teulu, neu ofalwyr maeth. O'r 125 o sylwadau cadarnhaol a dderbyniwyd gan yr adran Gwasanaethau Oedolion, roedd 16 ohonynt gan weithwyr proffesiynol y tu allan i'r Gwasanaeth, tra bod 109 gan ddefnyddwyr gwasanaeth neu aelodau o'u teulu. Mae'r sylwadau cadarnhaol yn cael eu categorio yn y tabl isod.

Tabl 1

SYLWADAU CADARNHAOL			
Gwasanaethau Plant a Theuluoedd		Gwasanaethau Oedolion	
Môn 1	6	Gofal Preswyl	67
Môn 2	3	Timau Adnoddau Cymunedol	30
Môn 3	3	Tîm Anableddau Dysgu	6
Môn 4	2	Teulu Môn	2
Môn 5	4	Cyllid Cleientiaid	1
Môn 6	4	Gofal Môn ac Ail-alluogi	16

Tîm Cefnogi Addysg a Lles Integredig	2	Uned Ansawdd a Diogelu	1
Gwasanaeth Cymorth i Deuluoedd Integredig / Teuluoedd Cryf	11	Sylwadau cadarnhaol am fwy nag un tîm neu'r Gwasanaeth yn gyffredinol	3
Gwasanaethau Plant Arbenigol	1		
Tîm Lleoli Plant	2		
Gwasanaethau Cymorth Cymunedol	1		
Tîm o Amgylch y Teulu	15		
Uned Diogelu ac Ansawdd	5		
Cartrefi Clyd	1		
Sylwadau cadarnhaol am fwy nag un tîm neu'r gwasanaeth yn gyffredinol	7		
Cyfanswm	67	Cyfanswm	125

2.1.3 Dyma'r themâu a nodwyd:

- Sylwadau cadarnhaol iawn gan aelodau unigol o staff.
- Gwerthfawrogiad o wasanaethau cefnogol a defnyddiol.
- Mae gwasanaethau'n cael effaith gadarnhaol sylweddol ar/ar gyfer teuluoedd.
- Gwerthfawrogi'r cyfleoedd dysgu a ddarperir gan yr adran Gwasanaethau Plant a Theuluoedd.
- Gwaith o ansawdd uchel mewn perthynas ag achosion llys.
- Staff yn datblygu perthynas gadarnhaol gyda defnyddwyr gwasanaeth.
- Gofal a charedigrwydd o ansawdd uchel a ddangosir mewn cartrefi preswyl.
- Gofal a charedigrwydd o ansawdd uchel a ddangosir gan Gofal Môn ac Ail-alluogi

2.1.4 Enghreifftiau o sylwadau cadarnhaol a dderbyniwyd:

“Roedd y teulu'n teimlo bod y ffordd y cynhaliodd y [Swyddog Diogelu ac Adolygu Annibynnol] y gynhadledd a'r ffordd y siaradodd â'r plentyn wedi gwneud

gwahaniaeth enfawr i'w hyder a'i allu i gymryd rhan yn y broses. Am y tro cyntaf, roedd yn gallu rhannu ei feddyliau a'i deimladau gyda phobl eraill. Roedd y teulu'n teimlo mor falch ohono ar ôl y gynhadledd hon ac yn teimlo bod y [Swyddog Diogelu ac Adolygu Annibynnol } wedi gwneud gwahaniaeth mawr. Dywedodd y plentyn yn ddiweddarach ei fod yn teimlo bod y [Swyddog Diogelu ac Adolygu Annibynnol] wedi gwrando arno, a'i fod yn teimlo ei fod wedi'i warchod wrth allu rhannu ei farn. **Uned Diogelu ac Ansawdd**

Mae'r teulu hefyd wedi canmol y [Gweithiwr Cymdeithasol]. Dywedodd y teulu, am y tro cyntaf, fod y plentyn yn teimlo y gallai uniaethu â gweithiwr proffesiynol, oherwydd cymerodd [Gweithiwr Cymdeithasol] yr amser i wrando arno, ar ei deimladau a'i brofiadau, a'i gymryd o ddifrif ac roedd hyn yn gwneud iddo deimlo ei fod wedi cael cyfle i roi ei achos. **Gweithiwr Cymdeithasol Plant a Theuluoedd**

Dywedodd y teulu fod hyder y plentyn wedi datblygu'n sylweddol ac roedden nhw'n teimlo bod gweithwyr proffesiynol fel y [Swyddog Diogelu ac Adolygu Annibynnol] a'r [Gweithiwr Cymdeithasol] wedi gwneud gwahaniaeth enfawr. Meddai'r teulu 'allwn ni ddim canmol digon arnyn nhw, rydyn ni'n credu eu bod nhw'n anhygoel' - **Uned Diogelu ac Ansawdd a Gweithwyr Cymdeithasol Plant a Theuluoedd**

"Rydych chi wedi gwneud gwahaniaeth a chael ein bywydau yn ôl ar y trywydd iawn. Rydych chi wedi ein helpu i gyflawni ein nodau a goresgyn ein pryder trwy fod mor broffesiynol ... Rydych chi wedi gwneud i ni deimlo'n falch o'n hunain, o'r sefyllfa rydym ni ynnddi rwan o'i gymharu â phan wnaethoch chi ymweld â ni am y tro cyntaf. Mae gennych agwedd gyfeillgar tuag at deuluoedd rydych chi'n eu cefnogi ac rydych chi'n eu deall... Mae gennych ffordd o dawelu rhywun mewn sefyllfa sy'n llawn straen. Rwyf wedi cael profiad o hyn ac fe wnaethoch i mi deimlo'n hyderus eto. Diolch yn fawr iawn am eich cefnogaeth a'ch ffydd ynom ni." - **Teuluoedd Cryf**

"Roedd [person ifanc] eisiau i mi ddweud wrth y [Swyddog Addysg Plant sy'n Derbynn Gofal] ei fod yn hynod ddiolchgar am ei holl waith caled o ran ei addysg ac am ei gael yn ôl i'r ysgol. Roedd yn llawn canmoliaeth a gofynnodd i mi drosglwyddo'r neges." - **Tîm Cymorth Addysg a Lles Integredig**

"Mae'r Tîm o Amgylch y Teulu wedi bod yn anhygoel. Mae Gweithiwr Cymorth y Tîm o Amgylch y Teulu wedi treulio amser yn trafod ac yn ein cyngori sut i helpu bywyd teuluol. Mae hi hefyd wedi rhoi cefnogaeth anhygoel i'n merched" - **Tîm o Amgylch y Teulu**

"Gofynnodd y fam i ni roi adborth i ddweud bod y gwasanaeth y mae hi wedi'i dderbyn gan y Gwasanaethau Plant a Theuluoedd yn ystod y cyfnod hwn o ymyrraeth wedi creu argraff arni. Mae hi wedi cael ei phlesio'n arw gan lefel y gefnogaeth gan y Gweithiwr Cymdeithasol" - **Gweithiwr Cymdeithasol Plant a Theuluoedd**

"Roeddwn i am roi gwybod i chi faint dw i'n gwerthfawrogi'r ffordd roeddech chi'n gofalu amdano [defnyddiwr gwasanaeth]... Dw i'n gwybod ei bod hi'n hapus yn Garreglwyd. Roedd yn gyffyrddiad hyfryd bod aelod o staff yn bresennol yn ei hangladd.... Roedd gennych chi amser i siarad ar y ffôn bob amser a gwnaethoch fy ymweliadau yn ystod Covid yn haws"- **Garreglwyd**

"Gallaf ddweud yn onest mai fi yw'r person mwyaf lwcus i gael Gofalwyr Môn... Rwyf wedi cael perthynas waith wych gyda [Cydlynnydd Gofal Cartref] ac rwy'n teimlo ei bod hi bob amser wedi gwneud ei gorau glas i'm helpu... Mae [Cydlynnydd Gofal Cartref] bob amser wedi bod yno i helpu a chynghori a gallaf weld ei bod yn gweithio'n eithriadol o galed a'i bod wedi ymroi i'w swydd a'r tîm. Mae'r gofalwyr i gyd yn dda iawn yn eu swyddi, ac yn gyfeillgar ac yn barod iawn i helpu, ond byddwn wrth fy modd yn rhoi rhywfaint o gydnabyddiaeth bersonol i [2 ofalwraig].

Mae'r ddwy ferch yma yn glod enfawr i'ch sefydliad, rwy'n siŵr eu bod wedi gwrandao ar bob darn o hyfforddiant dementia y maent wedi'i dderbyn, maen nhw'n gwybod yn union sut i drin mam i gael y gorau ohoni wrth ddarparu gofal personol... Mae'n bleser cerdded i mewn i'r tŷ a'u clywed yn canu caneuon ac emynau Cymraeg gan eu bod yn ymwybodol bod y sain yn ei thawelu hi ac o'r hyn rwy'n ei ddarllen am bobl sy'n byw gyda dementia maen nhw'n dal i allu rhyngweithio ychydig pan maen nhw'n clywed alawon ... gan fod [y ddwy] wedi bod yn dod i'r tŷ ers blynnyddoedd maen nhw'n deall yn union sut i'w chael i ymlacio mwy fel eu bod nhw'n gallu cario 'mlaen gyda'u gwaith yn rhwydd. Mae'n hyfryd gweld wyneb mam yn goleuo ac yn adnabod y ddwy pan maen nhw'n dechrau sgwrsio â hi, ac maen nhw'n llwyddo i wneud iddi chwerthin yn rheolaidd... Gallaf ddweud yn onest bod y ddwy ferch yma wedi gwneud fy mywyd fel y "gofalwr" di-dâl gymaint yn haws dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf, mae'r swydd iddyn nhw yn llawer mwy na swydd gyflogedig yn unig, maen nhw wedi dod yn rhan o fy nheulu estynedig, ac rwy'n berffaith siŵr pan fyddant yn gadael tŷ mam ac yn mynd at eu cleient nesaf eu bod yn ymddwyn yn union yr un fath. Hoffwn ddweud bod y ddwy ferch yma'n anhygoel... Pe bai'r fath beth â thlws "Gofalwr y Flwyddyn" byddai'r ddwy ferch anhygoel yma yn ennill heb drafferth. Diolch i'ch sefydliad am yr holl help rydw i wedi'i gael, mae'n cael ei werthfawrogi'n fwy nag y gallwch chi ei gredu" - **Gofal Cartref Môn**

"Dim ond nodyn bach i longyfarch y staff Ail-alluogi. Mae'r genod i gyd di bod yn gefn enfawr i ni fel teulu. Mae'r gofal prydlondeb ers 7 wythnos i fy rhieni wedi bod yn arbennig !!! Mae'r genod i gyd wedi gwneud mwy na'r gofyn ac mae'r gofal yn werth chweil !!!! A wnewch chi plis roi'r neges i'r genod a llongyfarchiadau am wasanaeth a staff mor, mor arbennig o ofalus, clên a barod i helpu. Diolch o galon" – **Ail-alluogi**

"Roeddwn i eisiau diolch i chi am sicrhau bod [defnyddiwr gwasanaeth] yn cael yr ansawdd gofal yr oeddwn i ei eisiau iddi ac yr oedd hi'n ei haeddu. Rwy'n gwybod eich bod wedi gwneud cryn ymdrech i'w symud ac i wneud yn siŵr ei bod yn ymgartrefu mewn lle mor wych. Dw i'n ddiolchgar iawn. Nid yn unig dros y [defnyddiwr gwasanaeth], roedd yn golygu y gallwn fwynhau'r amser a dreuliais gyda

[defnyddiwr gwasanaeth], gan wybod ei bod mewn lle da. Diolch eto"- **Anabledd Dysgu**

2.2 Sylwadau Negyddol / Pryderon

- 2.2.1 Weithiau mae'n bosibl datrys pryder erbyn diwedd y diwrnod gwaith nesaf. Yn yr achos hwn, nid oes angen ei gofnodi fel cwyn o dan Gam 1 o'r Weithdrefn Sylwadau a Chwynion. Hefyd, gall y defnyddiwr gwasanaeth ddweud nad yw'n dymuno gwneud cwyn swyddogol o dan Gam 1 neu Gam 2 o'r un Weithdrefn.
- 2.2.2 Cofnodwyd cyfanswm o 55 o sylwadau / pryderon negyddol yn ystod y flwyddyn, 32 ar gyfer Gwasanaethau Plant a Theuluoedd a 23 ar gyfer Gwasanaethau Oedolion. Roedd hyn yn ostyngiad ar gyfanswm y flwyddyn flaenorol, sef 65.
- 2.2.3 Mae rhai o'r cwynion mewn perthynas â'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd yn ymwneud â phenderfyniadau diogelu a wnaed gan y Gwasanaeth ac efallai eu bod yn ymwneud â phenderfyniadau nad oedd yr achwynydd yn cytuno â nhw. Er y bydd y Gwasanaeth yn ymchwilio i bryderon fel hyn os ydynt yn gymwys, dylid bod yn ofalus wrth gymharu grwpiau, timau ymarfer a gwasanaethau, oherwydd natur amrywiol y gwaith y maent yn ei wneud.
- 2.2.4 Ar adegau eraill, derbynnir pryderon sy'n ymwneud â materion hanesyddol, neu faterion eraill nad ydynt yn gymwys i ymchwilio iddynt o dan y Weithdrefn Sylwadau a Chwynion, er y gellir darparu ymateb o ryw fath o hyd weithiau os yw'n briodol. I rai pryderon, nid yw'n bosibl ymateb o dan y Weithdrefn Sylwadau a Chwynion pe byddai gwneud hynny'n niweidio achos cyfreithiol parhaus neu ymholiadau amddiffyn plant / oedolion. Felly, mae'r rhain wedi'u cofnodi fel sylwadau negyddol, ond hysbysir yr achwynydd o'r hawl i ailgyflwyno cwyn unwaith y bydd yr achos/ymholiadau cyfredol wedi dod i ben os ydynt yn dymuno hynny.
- 2.2.5 Mae'r 55 sylw negyddol wedi'u categoreiddio yn Nhabl 2 isod. Ar gyfer rhai timau/grwpiau ymarfer, ni chofnodwyd unrhyw sylwadau / pryderon negyddol.

Tabl 2

SYLWADAU / PRYDERON NEGYDDOL			
Gwasanaethau Plant a Theuluoedd		Gwasanaethau Oedolion	
Môn 1	1	Teleofal	2
Môn 2	2	Timau Adnoddau Cymunedol	9

Môn 3	3	Gofal Preswyl	2
Môn 4	7	Sylwadau negyddol am fwy nag un tîm / dim un tîm wedi'i enwi	1
Môn 5	6	Anableddau Dysgu	4
Môn 6	1	Teulu Môn	3
Gwasanaethau Cymorth Cymunedol	1	Tîm Iechyd Meddwl Cymunedol	1
Rheolaeth	1	Uned Ansawdd a Diogelu	1
Teulu Môn	2		
Gwasanaethau Plant Arbenigol	5		
Sylwadau negyddol am fwy nag un tîm / dim un tîm wedi'i enwi, gan gynnwys pryderon hanesyddol	3		
Cyfanswm	32	Cyfanswm	23

3. Cwynion Cam 1 – Datrysiaid Lleol

- 3.1 Yn Nhabl 3 isod crynhoir nifer y cwynion a dderbyniwyd dros y deng mlynedd diwethaf gan yr adran Gwasanaethau Oedolion a Gwasanaethau Plant a Theuluoedd o dan Gam 1 a Cham 2 o Weithdrefn Sylwadau a Chwynion Gwasanaethau Cymdeithasol.

Tabl 3

Blwyddyn	Gwasanaethau Oedolion Cam 1	Gwasanaethau Plant a Theuluoedd Cam 1	Cyfanswm Cam 1	Gwasanaethau Oedolion Cam 2	Gwasanaethau Plant a Theuluoedd Cam 2	Cyfanswm Cam 2
2013/14	24	26	50	5	6	11
2014/15	17	20	37	2	5	7
2015/16	24	29	53	4	1	5
2016/17	8	46	54	2	3	5

2017/18	13	38	51	4	5	9
2018/19	14	30	44	6	2	8
2019/20	5	32	37	0	7	7
2020/21	6	18	24	0	6	6
2021/22	17	24	41	4	5	9
2022/23	10	17	27	1	5	6

- 3.2 Mae Tabl 3 yn dangos bod nifer y cwynion a gofnodwyd o dan Gam 1 o'r weithdrefn wedi gostwng o'i gymharu â nifer y cwynion a dderbyniwyd y flwyddyn flaenorol ar gyfer Gwasanaethau Plant a Theuluoedd.
- 3.3 Roedd gostyngiad yn nifer y cwynion Cam 2 ar gyfer Gwasanaethau Oedolion o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Roedd y cwynion Cam 2 a gofnodwyd ar gyfer Gwasanaethau Plant a Theuluoedd yr un fath â'r flwyddyn flaenorol. Mae'r ffigurau dros y 10 mlynedd diwethaf ar gyfer cwynion Cam 2 yn dangos bod y ffigurau'n amrywio o flwyddyn i flwyddyn. Mae cysondeb yn y ffaith bod y rhan fwyaf o gwynion wedi'u datrys o dan Gam 1.
- 3.4 O'r 27 cwyn Cam 1 a dderbyniwyd, cafodd pob un ond un eu cydnabod naill ai ar lafar neu'n ysgrifenedig o fewn 2 ddiwrnod gwaith.
- 3.5 Mae'r tabl isod yn dangos perfformiad y gwasanaethau mewn perthynas ag ymateb i Gwynion Cam 1 o fewn amserlenni statudol. Disgwylir i achwynwyr gael cynnig trafodaethau i ddatrys eu cwynion o fewn 10 diwrnod gwaith ar ôl cydnabod y gŵyn. Dylid anfon llythyr ymateb i gadarnhau telerau datrys eu cwyn o fewn 5 diwrnod gwaith i'r drafodaeth honno.

Tabl 4

	Gwasanaethau Plant		Gwasanaethau Oedolion	
	Trafodaeth	Ymateb Ysgrifenedig	Trafodaeth	Ymateb Ysgrifenedig
Canran o fewn yr amserlen	88% (15 allan of 17)	71% (12 allan o 17) Cytunwyd ar amserlen estynedig gyda'r achwynydd ar gyfer 3 o'r 5 ymatebion a anfonwyd y tu allan i'r amserlen.	50% (5 allan o 10)	60% (6 allan o 0) Cytunwyd ar amserlen estynedig gyda'r achwynydd ar gyfer 2 o'r 4 ymateb a anfonwyd y tu allan i'r amserlen.

- 3.7 Ar gyfer Gwasanaethau Plant a Theuluoedd mae'r data'n dangos bod: -
- gostyngiad yng nghanran y trafodaethau a gynigiwyd o fewn yr amserlen (o'i gymharu â 92% y flwyddyn flaenorol)
 - cynnydd yng nghanran yr ymatebion ysgrifenedig a anfonwyd o fewn yr amserlen (o'i gymharu â 67% y flwyddyn flaenorol).

Ar gyfer Gwasanaethau Oedolion, mae'r data'n dangos: -

- gostyngiad yng nghanran y trafodaethau a gynigiwyd o fewn yr amserlen (o 94% y flwyddyn flaenorol)
- gostyngiad yng nghanran yr ymatebion ysgrifenedig o fewn amserlen yr (o 65% y flwyddyn flaenorol).

Mae'r Gwasanaeth yn cydnabod yr angen i wella'r ffigurau hyn a phwysigrwydd cyrraedd terfynau amser ac ymrwymo i gyrraedd y targedau angenrheidiol. Gall fod yn heriol cwblhau ymateb ysgrifenedig llawn o fewn 5 diwrnod gwaith i'r drafodaeth gyda'r achwynydd, yn enwedig os yw'r gŵyn yn gymhleth iawn, os yw'r achwynydd wedi codi materion newydd yn ystod y drafodaeth, neu fod angen i ni ofyn am wybodaeth gan asiantaethau neu wasanaethau eraill. Weithiau efallai y bydd mwy nag un gwasanaeth neu asiantaeth yn cymryd rhan, sy'n gallu ei gwneud yn anos cadw at yr amserlenni. Pan fydd yr ymateb llawn yn cael ei ohirio oherwydd bod angen gwybodaeth gan asiantaethau neu wasanaethau eraill, gellir anfon ymateb ysgrifenedig dros dro, neu amserlen estynedig y cytunir arni gyda'r achwynydd. O ran anfon ymateb o fewn yr amserlen, mae'n bwysig nodi mai dim ond un agwedd yw hon o ymatebion / gofal o ansawdd da i gwsmeriaid sydd wedi gwneud cwyn. Disgwylir i ymatebion Cam 1 gynnwys canfyddiadau clir mewn perthynas â phob pwynt cwyno allweddol ac ystyried unrhyw bwyntiau dysgu ar gyfer y Gwasanaeth a'r camau i'w cymryd i ddatrys materion i'r achwynydd ac osgoi achosion tebyg rhag cael eu hailadrodd, lle bo hynny'n bosibl.

- 3.7 Mae Tabl 5 yn dangos dadansoddiad o'r meysydd gwasanaeth ar gyfer cwynion a dderbyniwyd o dan Gam 1 o Weithdrefn Sylwadau a Chwynion Gwasanaethau Plant a Theuluoedd a Gwasanaethau Oedolion. Ni dderbyniodd rhai timau/grwpiau ymarfer unrhyw gwynion Cam 1.

Tabl 5

CWYNION CAM 1			
Gwasanaethau Plant a Theuluoedd		Gwasanaethau Oedolion	
Môn 1	1	Timau Adnoddau Cymunedol	4

Môn 2	2	Cwynion yn ymwneud â mwy nag un tîm	1
Môn 4	4	Teulu Môn (SPOA)	2
Môn 5	3	Cyllid Cleientiaid	1
Teuluoedd Cryf	1	Tîm Iechyd Meddwl Cymunedol	2
Uned Gwella Ansawdd a Diogelu	1		
Gwasanaethau Plant Arbenigol	1		
Cwynion yn ymwneud â mwy nag un tîm	4		
Cyfanswm	17	Cyfanswm	10

3.8 Dyma themâu cwynion Cam 1 yn adran Gwasanaethau Plant a Theuluoedd:

- Cyfathrebu'n cael ei ystyried yn annigonol, yn amhriodol.
- Oedi ac anghysondebau o ran cefnogaeth
- Cywirdeb gwybodaeth

a'r pwyntiau dysgu a nodwyd:

- Yr angen i gyfathrebu'n ddigonol, yn glir a sensitif
- Cysondeb y gweithiwr cymdeithasol
- Cydymffurfio ag amserlenni statudol ar gyfer ymweliadau â phlant
- Prydlondeb o ran cymryd y camau angenrheidiol

3.9 Roedd rhai themâu a welwyd yn y cwynion Cam 1 am Wasanaethau Oedolion yn bryderon ynghylch:

- Cyfathrebu'n cael ei ystyried yn annigonol, yn negyddol.
- Oedi

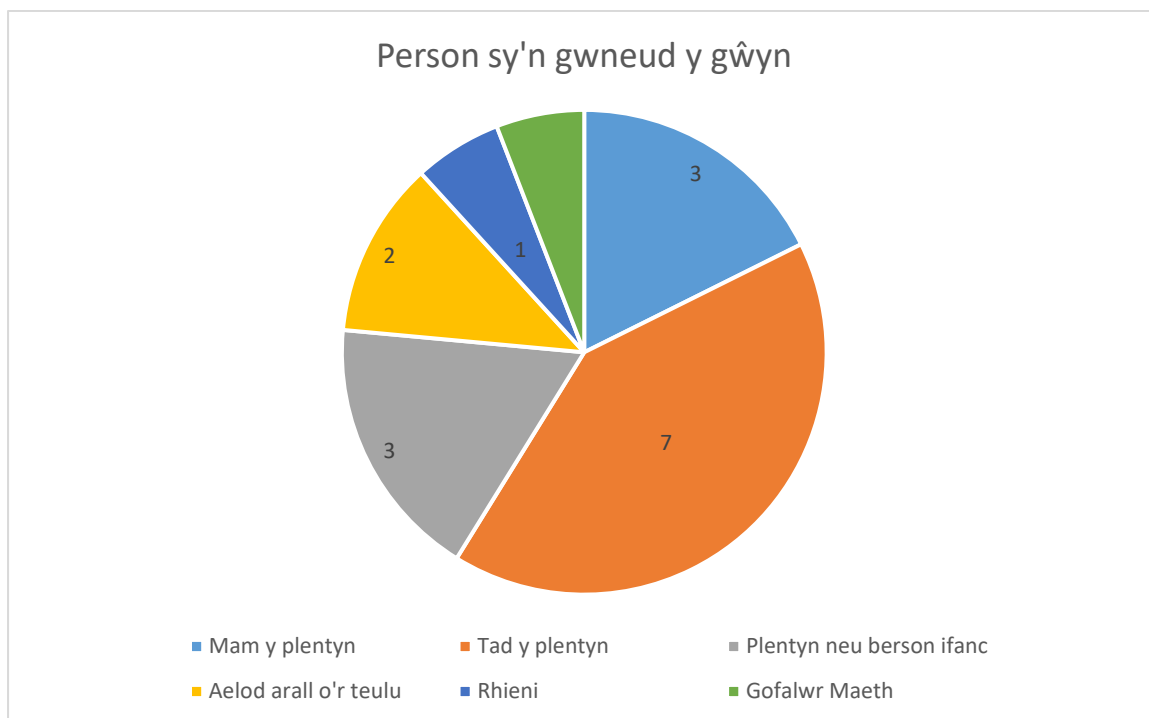
a'r pwyntiau dysgu a nodwyd:

- Cyfathrebu clir, digonol gydag aelodau'r cyhoedd

3.10 Mae angen ystyried y themâu uchod fel themâu sy'n codi o nifer fach o gwynion, ac oherwydd hynny rhaid bod yn ofalus wrth ddod i'r casgliad bod y rhain yn faterion o bwys ar draws y gwasanaethau. Fodd bynnag, mae'n bwysig dadansoddi unrhyw bwyntiau dysgu perthnasol o'r holl gwynion a dderbynnir. Mae adroddiadau chwarterol sy'n cynnwys y pwyntiau dysgu ar

gyfer gwasanaethau yn cael eu rhannu a'u trafod yng nghyfarfodydd rheolwyr yr adran Gwasanaethau Cymdeithasol ac yn cyfrannu at yr Adroddiad Chwarterol ar Ansawdd Ymarfer Gwaith Cymdeithasol. Mae ymatebion Cam 1 hefyd yn nodi camau i'w cymryd i fynd i'r afael â materion a nodwyd, er mwyn rhoi'r dysgu ar waith, er enghraifft trafodir pwyntiau dysgu gyda gweithwyr perthnasol yn ystod sesiynau goruchwyllo, trefnir hyfforddiant, atgoffir staff o ofynion perthnasol, neu cynhelir cyfarfod 'gwersi a ddysgwyd'.

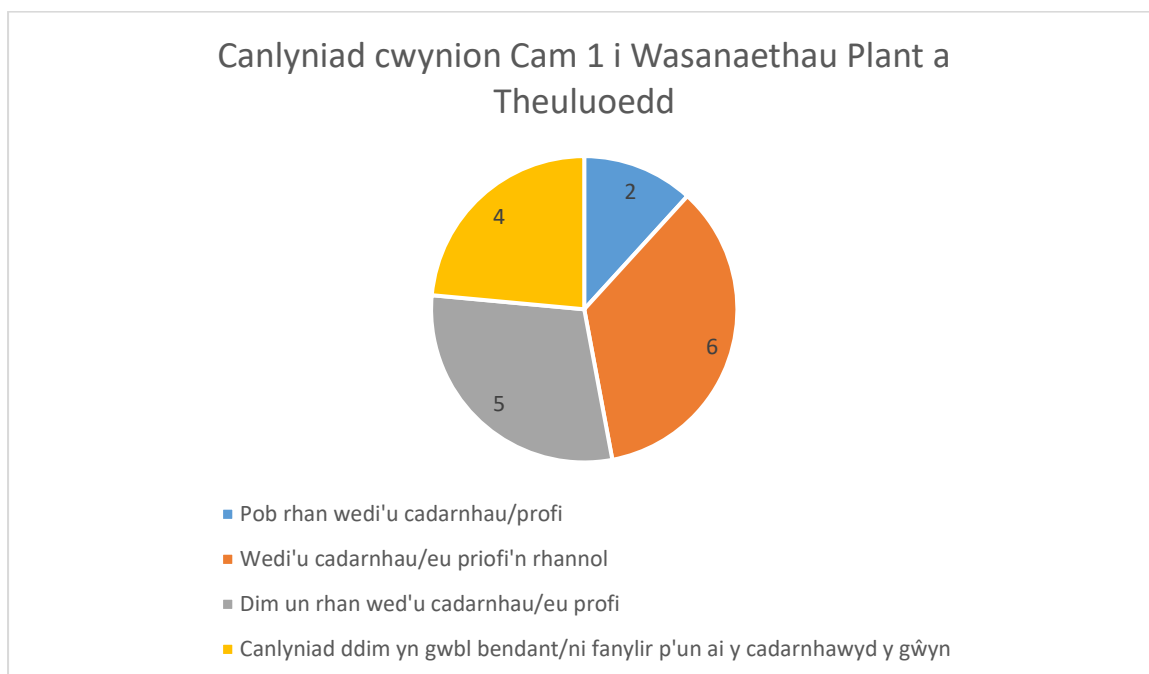
- 3.11 Mae'r siart canlynol yn dangos bod y rhan fwyaf o'r cwynion Cam 1 a dderbyniwyd gan Wasanaethau Plant a Theuluoedd gan rieni:

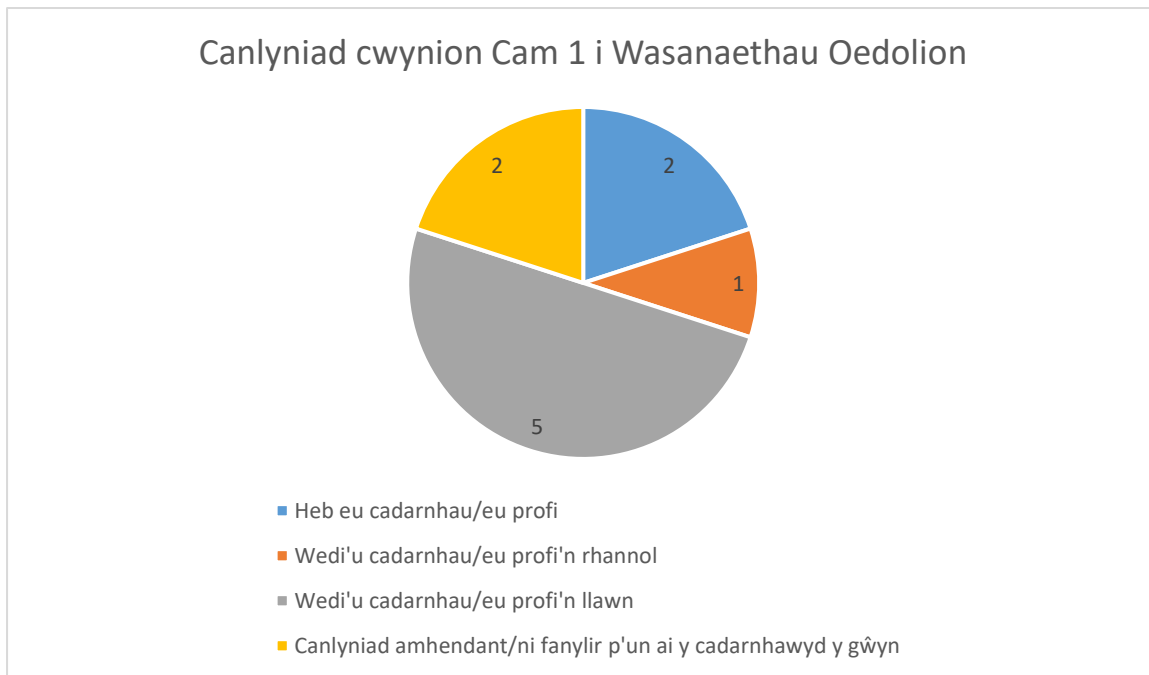
- 3.12 Mae'r siart canlynol yn dangos bod y rhan fwyaf o gwynion a dderbyniwyd gan Wasanaethau Oedolion gan deulu/frindiau sydd â chaniatâd y defnyddiwr gwasanaeth:

- 3.13 Mae'r siart canlynol yn dangos bod dros hanner y cwynion Cam 1 i Wasanaethau Plant a Theuluoedd wedi cael eu cadarnhau'n rhannol neu'n llawn gan y rheolwyr a ymatebodd iddynt. Caiff rheolwyr eu hannog i ymchwilio i gwynion mewn ffordd ddadansoddol gan fyfrio ar y gŵyn er mwyn gallu dysgu a gwneud gwelliannau perthnasol a rhoi ystyriaeth deg i farn yr achwynydd.

- 3.14 Mae'r siart canlynol yn dangos bod dros hanner y cwynion Cam 1 i Wasanaethau Oedolion wedi'u cadarnhau'n llawn neu'n rhannol.

4. Cwynion Cam 2

4.1 Trosolwg o Gwynion Cam 2

4.1.1 Mae Cam 2 o Weithdrefn Sylwadau a Chwynion Gwasanaethau Cymdeithasol yn cynnwys ymchwiliad gan Ymchwilydd Annibynnol. Er bod y Gwasanaeth yn ceisio datrys cwynion yng Ngham 1, mae yna adegau pan na fydd hyn yn bosibl. Enghreifftiau o hyn yw achosion o gwynion mwy cymhleth neu pan fydd yr achwynydd wedi gofyn am gael mynd yn syth i Gam 2. Mae gan achwynwyr yr hawl i osgoi Cam 1 a gofyn am gael symud ymlaen yn syth i Gam 2 os ydynt yn dymuno hynny. Yn ystod 2022/23, mae ymchwiliadau Cam 2 wedi dechrau cael eu cynnal wyneb yn wyneb yn ogystal â'r cyfweiliadau ar-lein gyda'r Ymchwilydd Annibynnol.

4.1.2 Yn ystod 2022/23, cofrestrwyd cyfanswm o 5 cwyn o dan Gam 2. Roedd 4 ohonynt ar gyfer Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, ac 1 ar gyfer Gwasanaethau Oedolion. Ni chwblhawyd yr un o'r rhain o fewn yr amserlen o 25 diwrnod ac mae 1 ar gyfer Gwasanaethau Plant a Theuluoedd yn dal heb gael sylw oherwydd amgylchiadau'r teulu. Ymhlith y rhesymau eraill dros oedi mae'r amser a gymerir i benodi Ymchwilydd Annibynnol a Phersonau Annibynnol priodol a threfnu iddynt gael copïau o gofnodion perthnasol; yr amser a gymerir i gynnal cyfarfod cychwynnol rhwng yr achwynydd a'r Ymchwilydd Annibynnol; p'un ai a yw'r partiön perthnasol ar gael; a chymhlethdod ymchwiliadau. Mewn achosion lle bu oedi, mae achwynwyr wedi cael gwybod am yr oedi a'r dyddiad y disgwylir i'r ymateb gael ei anfon.

4.1.3 Paratoir Cynlluniau Gweithredu yn dilyn ymchwiliadau Cam 2 os oes argymhellion yn adroddiad yr Ymchwilydd Annibynnol, i sicrhau bod gwersi'n cael eu dysgu, a bod ymarfer yn gwella. Mae ymchwiliadau Cam 2 i gwynion i Wasanaethau Plant a Theuluoedd yn cynnwys trafodaeth gyda'r Person

Annibynnol ynghylch cynnwys y Cynllun Gweithredu, os oes Person Annibynnol wedi'i benodi. Mae Cynlluniau Gweithredu Cam 2 yn cael eu cymeradwyo gan y Pennaeth Gwasanaeth ac yna'n cael eu monitro nes bod yr holl gamau gweithredu wedi'u cwblhau.

4.2 Cwynion Cam 2 i Wasanaethau Plant a Theuluoedd

4.2.1 Roedd 4 o'r cwynion am Wasanaethau Plant a Theuluoedd a gofrestrwyd yn 2022/23 yn ymwneud â phryderon achwynwyr am:

- Ymateb yr adran i bryderon a fynegwyd gan riant am les a llesiant y plentyn; hefyd, bod ymatebion yr adran i bryderon a fynegwyd gan riant arall y plentyn mewn perthynas â lles a llesiant y plentyn yn sylfaenol wahanol.
- Bod y trefniadau cyswllt sydd yn eu lle yn gyfyngedig a'r lleoliad yn anaddas.
- Asesiadau cyswllt wedi'u cwblhau i safon isel.
- Pryder am leoliad gofal maeth
- Materion cyfathrebu

4.2.2. Roedd yr 1 gŵyn am Wasanaethau Oedolion a gofrestrwyd yn 2022/23 yn ymwneud â phryderon achwynwyr am:

- Y ffaith nad oedd y gwasanaethau cymdeithasol wedi delio'n briodol â dymuniadau'r defnyddiwr gwasanaeth ac aelodau'r teulu i'r gofal a'r cymorth gael ei ddarparu yn eu cartref.
- Materion cyfathrebu

4.2.3 Ar gyfer Gwasanaethau Oedolion, cafodd yr unig gŵyn Cam 2 ei chadarnhau'n rhannol, ac ar gyfer Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, cafodd 3 eu cadarnhau'n rhannol, ni chadarnhawyd 1 gan yr ymchwilydd annibynnol ac mae 1 ymchwiliad yn dal ar agor ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn. Pan wnaed argymhellion yn adroddiadau Cam 2 a baratowyd gan Ymchwilydwr Annibynnol, lluniwyd Cynlluniau Gweithredu. Roedd rhai o'r camau gweithredu ar y rhain yn ymwneud â'r achwynwyr/achosion unigol. Cytunwyd hefyd ar gamau gweithredu er mwyn gweithredu'r hyn a ddysgwyd ac i wella gwasanaethau yn yr adran Gwasanaethau Plant a Theuluoedd a Gwasanaethau Oedolion, gan gynnwys:

- Trafod y dysgu a'r hyfforddiant gyda staff perthnasol
- Adolygu achosion yn yr adran Gwasanaethau Plant a Theuluoedd
- Sicrhau bod protocolau, polisïau a systemau digonol ar waith.

4.2.4 Roedd y pwyntiau dysgu a nodwyd o gwynion Cam 2 am wasanaethau Oedolion yn ymwneud â:

- Ar lefelau strategol, dylid trafod a chanfod atebion sy'n arwain at weithredu protocolau effeithiol ar gyfer cydweithio mewn achosion cymhleth iawn o angen meddygol a gofal cymdeithasol o fewn y gymuned.
- Dylid cynnwys barn teuluoedd, defnyddwyr gwasanaeth a gofalwyr yn gyson mewn Cyfarfodydd Adnoddau Cymunedol, yn enwedig yn yr achosion cymhleth hynny a allai fygwth bywyd lle cynigir trafodaethau'n ymwneud â gofal yn y dyfodol ac atebion o ran cymorth. Dylid mynd ati'n greadigol i ystyried sut y gallan nhw gymryd rhan yn cynnwys, mewn cyfarfodydd wyneb yn wyneb, trwy gyfarfodydd Teams/Zoom, a/neu drwy benodi eiriolydd i gynrychioli barn y teulu.
- Dylid ystyried Cydlynu Gofal mewn achosion cymhleth iawn – a thrwy hynny ddarparu pwynt cyswllt i'r teulu ond hefyd ar gyfer ymarferwyr ac asiantaethau eraill sy'n gysylltiedig â'r achos ac fel ffocws ar gyfer ystyried pob opsiwn ar gyfer cymorth.
- Dylid parhau i ystyried achosion cymhleth ac anarferol iawn fel cyfle i rannu'r dysgu sy'n dylanwadu ar y dulliau a'r drefn a weithredir mewn achosion tebyg yn y dyfodol.

4.2.5 Roedd y pwyntiau dysgu a nodwyd o gwynion Cam 2 am yr adran Gwasanaethau Plant a Theuluoedd yn ymwneud â:

- Pan fydd rhiant yn codi pryderon a/neu'n gwneud atgyfeiriad, dylid trafod hyn yn uniongyrchol gyda nhw, a dylid rhoi gwybod iddynt am ganlyniad eu hatgyfeiriad.
- Mae angen cwblhau cofnodion ar ffeil mewn modd amserol er mwyn sicrhau cywirdeb a'u cofnodi yn yr adrannau cywir o'r ffeil. Dylai cronolegau groesgyfeirio at y rhain yn gywir.
- Mae angen i adroddiadau Cynhadledd Amddiffyn Plant fod yn hawdd eu dilyn a chynnwys meysydd clir o risgiau parhaus fel sail i'r categori niwed perthnasol.
- Mae angen dilyn i fynyf yr holl gyfathrebu a wneir ar lafar â rhieni drwy e-bost i gadarnhau camau gweithredu y cytunwyd arnynt.
- Mae angen darparu copiâu o asesiadau, cofnodion ac adroddiadau i bob rhiant

4.2.6 Mae Tabl 6 isod yn adlewyrchu'r patrwm yn y blynyddoedd blaenorol, mae lefel y cwynion ar draws y ddau Wasanaeth yng nghyd-destun y galw am wasanaethau yn isel. Gan ddefnyddio nifer yr atgyfeiriadau i gymharu mae lefel y cwynion yng Ngham 1 yn 0.21% (oedolion) a 0.36% (Plant a Theuluoedd) ac ar gyfer cwynion Cam 2 0.02% a 0.11% yn y drefn honno.

Tabl 6

Blwyddyn	Atgyfeiriadau Gwasanaethau Oedolion	Atgyfeiriadau Gwasanaethau Plant a Theuluoedd	Gwasanaethau Oedolion Cam 1	Gwasanaethau Plant a Theuluoedd Cam 1	Gwasanaethau Oedolion Cam 1	Gwasanaethau Plant a Theuluoedd Cam 1	Cyfanswm Cam 1	Gwasanaethau Oedolion Cam 2	Gwasanaethau Plant a Theuluoedd Cam 2	Gwasanaethau Oedolion Cam 2	Gwasanaethau Plant a Theuluoedd Cam 2	Cyfanswm Cam 2
2018/ 2019	4547	4325	14	30	0.31%	0.69%	44	6	2	0.13%	0.05%	8
2019/ 2020	4608	3969	5	32	0.11%	0.81%	37	0	7	0.00%	0.18%	7
2020/ 2021	3658	3844	6	18	0.16%	0.47%	24	0	6	0.00%	0.16%	6
2021/ 2022	4108	4302	17	24	0.41%	0.56%	41	4	5	0.10%	0.12%	9
2022/ 2023	4747	4698	10	17	0.21%	0.36%	27	1	5	0.02%	0.11%	6

5. Rhestr Ymchwilyr Annibynnol

- 5.1 Mae'r 6 sir ar draws Gogledd Cymru yn cadw rhestr o Ymchwilyr Annibynnol i ymchwilio i gwynion o dan Gam 2 o'r Weithdrefn Sylwadau a Chwynion.
- 5.2 Rhaid penodi Personau Annibynnol i oruchwylio ymchwiliadau i gwynion Cam 2 ynghylch cyflawni swyddogaethau penodol o dan Ddeddf Plant 1989 a Deddf Mabwysiadu a Phlant 2002. Penodwyd Person Annibynnol ar gyfer holl ymchwiliadau Cam 2 i gwynion am yr adran Gwasanaethau Plant yn ystod 2022/3.

6. Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

- 6.1 Rhoddodd yr Ombwdsmon wybod i'r Awdurdod Lleol am gwynion gan 4 aelod o'r cyhoedd (roedd 3 ohonynt gan yr un person) yn ymwneud â'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn 2022/23 ond ni phenderfynodd gynnal ymchwiliad ffurfiol i'r rhain. Nid oedd unrhyw ymchwiliadau'n parhau o gwynion a wnaed mewn blynyddoedd blaenorol.

7. Gwasanaethau Eiriolaeth Proffesiynol

- 7.1 Mae gwasanaethau eiriolaeth proffesiynol annibynnol i blant yn cael eu darparu gan Tros Gynnal Plant Cymru fel rhan o wasanaeth eiriolaeth rhanbarthol. Gofynnir i bob plentyn sy'n gwneud cwynion i'r Gwasanaethau

Cymdeithasol a hoffent i eiriolwr eu cefnogi i wneud eu cwyn (os nad yw eiriolwr eisoes yn eu cefnogi), a gwneir atgyfeiriad i'r gwasanaeth eiriolaeth os ydyn nhw'n cydsynio i hyn.

- 7.2 Mae gan y Gwasanaethau Cymdeithasol gytundeb lefel gwasanaeth gyda Gwasanaeth Cyngor ac Eiriolaeth Gogledd Cymru i ddarparu eiriolaeth i ddefnyddwyr gwasanaethau oedolion, gan gynnwys y rhai ag anghenion iechyd meddwl. Gall pobl sy'n cael eu cadw o dan y Ddeddf Iechyd Meddwl a'r rhai sy'n derbyn gofal a thriniaeth fel cleifion mewnol ysbyty hefyd gael mynediad at wasanaeth Eiriolaeth Iechyd Meddwl Annibynnol (IMHA), a gall y rhai sy'n cael eu cadw o dan y Ddeddf Iechyd Meddwl hefyd gael mynediad at gynrychiolaeth gyfreithiol am ddim. Gall oedolion hefyd gael eu cyfeirio at fudiadau'r trydydd sector megis Canolfan Cyngor ar Bopeth neu Age Cymru.

8. Cwynion mewn perthynas â gwasanaethau a ddarperir ar y cyd â'r Bwrdd Iechyd, a chwynion yn ymwneud â'r Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Gwasanaeth Tai

- 8.1 Mae protocol cwynion ar y cyd, 'Protocol Amlasiantaeth Gogledd Cymru ar gyfer Delio â Chwynion rhwng y Gwasanaeth Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol', yn bodoli ar gyfer Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a chwe Awdurdod Lleol Gogledd Cymru. Ni wnaed unrhyw ymatebion ar y cyd i gwynion o dan y protocol hwn yn 2022/23.
- 8.2 Mae protocol mewnol yn ei le sy'n amlinellu'r broses ar gyfer anfon ymatebion ar y cyd i gwynion sy'n ymwneud â Gwasanaeth Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol yr Awdurdod Lleol, pan fo cwyn yng Ngham 1 o Weithdrefn Cwynion Gwasanaethau Cymdeithasol. Delwyd ag 1 gŵyn o dan y protocol hwn yn ystod y flwyddyn mewn perthynas â Gwasanaethau Oedolion.

9. Strategaeth Wybodaeth

- 9.1 Cyn y pandemig, roedd disgwyl i weithwyr roi taflenni cwynion i ddefnyddwyr gwasanaeth yn ystod eu hymweliad cyntaf â'r teulu. Fodd bynnag, yn 2022/23, yn dilyn y pandemig, y disgwyl yw bod pob defnyddiwr gwasanaeth sy'n gallu deall beth mae gwneud cwyn yn ei olygu yn cael gwybod ar lafar am y weithdrefn gwynion pan fydd y Gwasanaeth yn cysylltu â nhw ar y dechrau, a rhoi gwybod iddynt fod gwybodaeth am hyn ar gael ar wefan y Cyngor, a bod modd iddynt gael taflen gwynion os ydyn nhw'n dymuno. Atgoffir defnyddwyr gwasanaeth Gwasanaethau Oedolion o'u hawl i godi pryderon yn ystod Adolygiadau Blynyddol.
- 9.2 Mae gan y Gwasanaeth daflenni gwybodaeth ar gyfer plant ac oedolion ynglŷn â'r Weithdrefn Sylwadau a Chwynion. Mae taflen 'Hawdd ei Ddarllen' ar gael i ddefnyddwyr gwasanaethau oedolion. Mae'r taflenni ar gael i'w lawrlwytho ar wefan y Cyngor a gellir eu darparu hefyd ar ffurf copi caled. Mae ffurflen ar-lein ar wefan y Cyngor y gellir ei defnyddio ar gyfer gwneud cwynion.

9.3 Anfonir copi o'r daflen gwynion i achwynwyr pan dderbynnir cwynion ganddynt, ynghyd â'r llythyr ysgrifenedig i gydnabod eu cwyn.

10. Gwariant 2022/23

10.1 Wrth gynnal a gweithredu Gweithdrefn Sylwadau a Chwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol o dan y canllawiau statudol, y prif gostau i'r Gwasanaeth (heblaw am gostau staffio) yw:

- Costau gwaith a wnaed gan Ymchwilyddyr Annibynnol ar ymchwiliadau Cam 2.
- Costau gwaith a wnaed gan Bersonau Annibynnol ar ymchwiliadau Cam 2.

10.2 Mae Tabl 7 isod yn dangos gwariant ar waith gan Ymchwilyddyr Annibynnol a Phersonau Annibynnol yn ystod y cyfnod rhwng 01 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023 (ac eithrio costau ar gyfer ymchwiliadau lle na phroseswyd yr anfoneb tan 2023/2024 ond gan gynnwys costau ar gyfer ymchwiliadau o 2021/2022 lle proseswyd yr anfoneb yn 2022/23).

Tabl 7

Gwasanaeth	Gwariant ar Ymchwilyddyr Annibynnol a Phersonau Annibynnol
Gwasanaethau Plant a Theuluoedd	£3,635.90 (costau Ymchwilyddyr Annibynnol a Phersonau Annibynnol yn ymwneud â dau ymchwiliad Cam 2. Wrth ysgrifennu'r adroddiad hwn rydym yn dal i aros am anfonebau ar gyfer 1 ymchwiliad)
Gwasanaethau Oedolion	£2,677.25 (cost Ymchwilyddyr Annibynnol ar gyfer un ymchwiliad Cam 2)

11. Monitro a gwerthuso'r modd y gweithredir Gweithdrefn Sylwadau a Chwynion yr adran Gwasanaethau Cymdeithasol

11.1 Cyflwynir adroddiadau monitro chwarterol i Uwch Dimoedd Rheoli Gwasanaethau Oedolion a Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, sy'n crynhoi'r cwynion, y pryderon a'r canmoliaethau a dderbyniwyd am bob gwasanaeth o dan bob Cam o'r weithdrefn a'r pwyntiau dysgu o'r cwynion. Rydym hefyd yn monitro pa mor effeithiol yw'r Gwasanaethau Cymdeithasol wrth ddelio â chwynion Cam 1 o fewn yr amserlenni gofynnol.

11.2 Yn ystod y flwyddyn, cynhaliwyd cyfarfod rhithwir rhwng Grŵp Swyddogion Cwynion Gogledd Cymru a Grŵp Swyddogion Cwynion Cymru Gyfan a thrafodwyd arfer da o ran delio â chwynion.

12. Hyfforddiant

12.1 Yn 2022/23, mae'r Swyddog Cwynion Dynodedig wedi cyflwyno hyfforddiant ar gwynion i staff a rheolwyr newydd fel rhan o'u sesiynau cynefino. Mae codi ymwybyddiaeth o'r weithdrefn gwynion yn rhan orfodol o sesiynau cynefino staff y Gwasanaethau Cymdeithasol.

12.2 Darperir canllawiau gan y Swyddog Cwynion Dynodedig i reolwyr ynghylch llythyrau ymateb a chyfarfodydd Cam 1. Mae'r Swyddog Cwynion Dynodedig yn dosbarthu protocolau mewnol i reolwyr newydd, yn ôl yr angen.

Sian Hughes

Gwasanaethau Cymdeithasol Gofal Cwsmeriaid, Cwynion a Rheolwr Gwybodaeth

Dyddiad: Mehefin 2023

AM DDIM

NEWYDDLEN YNYS MÔN OED-GYFEILLGAR

RHIFYN #1 - HAF/HYDREF 2023

YN Y RHIFYN HWN...

NEWYDD! Cyfeirlyfr Adeiladau Cymunedol

Canllaw defnyddiol o'r adeiladau
cyhoeddus ar Ynys Môn

Cefnogaeth i atal Sgamiau

Cyfle i ddysgu sut gall
Safonau Masnach helpu

Dewch i Nabod... Ellie Owen

Swyddog Prosiect
Dementia Actif Môn

... a llawer mwy!

Dathlu Ynys Môn 'Oed-Gyfeillgar'

Mae'r newyddion fod Ynys Môn wedi ei derbyn fel aelod swyddogol o Rwydwaith Byd-eang Cymunedau Oed-Gyfeillgar Sefydliad Iechyd y Byd wedi'i groesawu.

Mae'r Rhwydwaith yn cynnwys dros 1,400 o gymunedau mewn 51 o wledydd ledled y byd. Fel aelod newydd o'r rhwydwaith, mae Ynys Môn yn rhan o symudiad byd-eang sydd yn ceisio creu cymunedau ble gall bawb edrych ymlaen at heneiddio'n dda ynddynt.

Gwnaethpwyd y cyhoeddiad swyddogol gan Bencampwr Oed-Gyfeillgar Cyngor Sir Ynys Môn, y Cyngorydd Gwilym Jones, yn ystod cyfarfod ddiweddar o Fforwm Pobl Hŷn Ynys Môn yn M-SParc Gaerwen.

Dywedodd y Cyngorydd Gwilym Jones, "Ar ran Cyngor Sir Ynys Môn a'r Ynys yn ei gyfanrwydd, hoffwn ddiolch i Lywodraeth Cymru a Thîm Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru am y gefnogaeth yn ystod ein taith i fod yn aelodau o'r Rhwydwaith. Rydym yn edrych ymlaen yn fawr i adeiladu ar y berthynas bwysig hon, ac i ddatblygu cynlluniau cyffrous ar gyfer trigolion yr Ynys."

Roedd rhwydwaith o dros 100 o bartneriaid lleol ynghlwm â'r gwaith o sicrhau statws Ynys Môn Oed-Gyfeillgar. Fodd bynnag, mae'r gwaith caled yn dechrau nawr, a byddwn yn parhau i weithio gyda'n partneriaid i sicrhau bod Ynys Môn yn gwneud y gorau o'i statws newydd a bod pawb yn gallu heneiddio'n dda.

Croeso i'r Newyddlen

gan y Cynghorydd Gwilym Jones, Pencampwr Oed-Gyfeillgar Ynys Môn

Croeso mawr i chi i'r rhifyn cyntaf un o Newyddlen Ynys Môn Oed-Gyfeillgar, ac Oed-Gyfeillgar yn sicr, wrth i Ynys Môn yn ddiweddar ymuno'n swyddogol a'r Rhwydwaith Byd-eang Cymunedau Oed-Gyfeillgar Sefydliad Iechyd y Byd!

Ym mis Mai 2022 ces i'r anrhydedd o dderbyn gwahoddiad gan Arweinydd y Cyngor, y Cynghorydd Llinos Medi, i ddod yn Bencampwr Oed-Gyfeillgar i Ynys Môn. Mae hi wedi bod yn fraith dros y flwyddyn ddiwethaf i weld y gwaith Oed-Gyfeillgar gwych sy'n digwydd ar draws yr ynys. Hoffwn estyn diolch i bawb sy'n gweithio mor galed ar draws yr Ynys i gefnogi ein trigolion i heneiddio'n dda.

Ond, hoffwn gymryd y cyfle i ddiolch yn enwedig i ddau swyddog o fewn y Cyngor Sir am arwain ar y gwaith yn wych sef Sioned Young, Swyddog Datblygu Cymunedau Oed-Gyfeillgar, a Seiriol Edwards, Rheolwr Strategaethau Pobl Hŷn.

Drwy'r newyddlen hon dwi'n gobeithio y cewch chi eich ysbrydoli gan yr holl gyfleoedd arbennig sydd ar gael i gefnogi trigolion yr ynys o bob oed i heneiddio'n dda. Mae'r rhifyn yn cynnwys pob math o wybodaeth ddefnyddiol, o sut i atal sgamiau, i leisio eich barn ar atgau digidol, i glybiau a gweithgareddau hyd a lled yr ynys.

Cofiwch hefyd i'w rannu gyda'ch cyfeillion a chymdogion, gan bod gennym i gyd rôl i'w chwarae mewn cyfrannu at greu Ynys Môn Oed-Gyfeillgar.

Y Cynghorydd Gwilym Jones

Pencampwr Oed-Gyfeillgar Ynys Môn

SGANIWCH FI!

Ymunwch â'r rhestr bostio

Eisiau'r wybodaeth ddiweddaraf am ddatblygiadau Ynys Môn Oed-Gyfeillgar a sut allwch chi fod yn rhan o'r gwaith? Sganiwch y cod QR gyda'ch ffon i ymuno a rhestr bostio Ynys Môn Oed-Gyfeillgar a derbyn y newyddlen hon dros e-bost dair gwaith y flwyddyn.

Neu, i wneud cais am gopi papur i'ch hun neu Adeilad Cymunedol, cysylltwch â'r Swyddog Datblygu Cymunedau Oed-Gyfeillgar, Sioned Young ar 01248 751 832 neu sionedyoung@ynysmon.llyw.cymru

Fforymau Pobl Hŷn Ynys Môn

Yn dilyn saib dros y cyfnod clo, mae Fforymau Pobl Hŷn Ynys Môn yn ôl - nawr fel fforymau llai, lleol sy'n cael eu cynnal allan yn y gymuned. Ym mis Mawrth a Mehefin 2023 cynhelir cyfanswm o 11 Fforwm Lleol ar hyd a lled yr ynys, gyda mwy i ddilyn dros weddill y flwyddyn.

Mae'r Fforymau Pobl Hŷn yn cael eu harwain gan Cyngor Sir Ynys Môn ac Age Cymru Gwynedd a Môn a'n rhoi cyfle i bobl dod ynghyd i ddysgu am y wahanol fath o gefnogaeth a chyfleoedd sydd ar gael i'w helpu i heneiddio'n dda. Mae yno hefyd cyfle i'r mynychwyr rhannu beth sy'n bwysig iddynt ac unrhyw rwystrau maent yn eu hwynebu, a chael cymdeithasu dros baned.

Yng Ngorffennaf fe gynhelir Fforwm Ynys-Gyfan cyntaf y flwyddyn yn M-SParc, Gaerwen, ble bu cyfle i gynrychiolwyr o bob rhan o'r ynys ddod ynghyd i edrych ar thema boblogaidd o'r fforymau lleol. Y thema i'r Fforwm Ynys-Gyfan gyntaf oedd **Cyfathrebu ac Ymgysylltu**, a bu'n cynnwys cyflwyniadau diddorol gan Cymunedau Digidol Cymru, Medrwn Môn, a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Roedd hefyd cyfle i bawb gymysgu a rhannu ymarfer da.

Bydd y Fforwm Ynys-Gyfan yn cael ei gynnal dwywaith y flwyddyn, gyda'r Fforymau Lleol i barhau yn chwarterol allan yn y gymuned.

Emma Williams, Siaradwr Gwadd i'r Fforwm Ynys-Gyfan o Cymunedau Digidol Cymru (Cwmpas).

Fforwm Pobl Hŷn Lleol yng Ngwalchmai ym mis Mehefin

Bu cynrychiolwyr o hyd a lled yr ynys yn bresennol i'm Fforwm Ynys-Gyfan yng Ngorffennaf.

Am y wybodaeth ddiweddaraf am Fforymau Lleol yn eich ardal chi, cysylltwch â'r Swyddog Datblygu Cymunedau Oed-Gyfeillgar, Sioned Young ar 01248 751 832 sionedyoung@ynysmon.llyw.cymru, neu cadwch lygad ar dudalennau cyfryngau cymdeithasol Cyngor Sir Ynys Môn am y newyddion diweddaraf.

Allgâu Digidol

Mae'r Comisiynydd Pobl Hŷn i Gymru yn awyddus i glywed am y materion a'r heriau a wynebir gan bobl hŷn sydd ddim ar-lein neu sydd heb lawer o sgiliau digidol, a'n gwahodd pobl hŷn i rannu eu profiadau a rhoi gwybod am sut mae allgâu digidol yn effeithio arnynt.

Gall enghreifftiau cynnwys trafferthion yn gwneud apwyntiad gyda'ch meddyg teulu, dod o hyd i wybodaeth a chynghor, gwneud taliadau, a.y.b.

I rannu eich profiadau, ffoniwch 03442 640 670.

Ymwybyddiaeth Dementia

Ar yr 18fed o Orffennaf mi wnaeth rai o staff Cyngor Sir Ynys Môn fynychu sesiwn Ymwybyddiaeth Dementia, wedi'i arwain gan Bencampwr Dementia Cheryl Williams o Gymdeithas Alzheimer's Cymru. Bu mynychwyr yn cynnwys staff o Cyswllt Môn, Gwasanaeth Llyfrgelloedd, Môn Actif, a Gwasanaethau Oedolion.

Bydd y sesiwn ymwybyddiaeth nawr yn helpu staff i gefnogi pobl sy'n byw gyda Dementia a'u gofalwyr yn well of fewn eu gwaith dydd i ddydd.

Os oes gennych chi ddiddordeb mewn mynychu sesiwn Ymwybyddiaeth Dementia, cysylltwch â Swyddog Prosiect Dementia Actif Môn, Eban Geal ar 01248 752957 neu EbanGeal@ynysmon.llyw.cymru

Cefnogaeth i atal sgamiau

Ydych chi neu rywun ydych yn ei adnabod yn wynebu problemau gyda sgamiau neu alwadau niwsans? Mae'r adran Safonau Masnach o fewn Cyngor Sir Ynys Môn yn barod i helpu!

Ymwybyddiaeth Sgamiau

Er mwyn codi ymwybyddiaeth o sgamiau a sut i osgoi sgamiau yn y dyfodol, pe bai hynny'n ffon, post neu ar-lein, mae gan Safonau Masnach cefnogaeth ar gael. Gallant gyfeirio trigolion i adnoddau pellach os hoffent addysgu eu hunain neu gael cefnogaeth ychwanegol pan ddaw hi i sgamiau.

Mae hi hefyd yn bosib trefnu ymweliad gan Safonau Masnach i'ch grŵp cymunedol er mwyn trafod sgamiau wyneb yn wyneb.

Cysylltwch Safonau Masnach ar safonau.masnach@ynysmon.llyw.cymru neu 01248 752840 i drefnu ymweliad neu wneud cais am gopi o'u canllawiau.

Atalyddion Galwadau

Rydym yn ymwybodol bod rhai o drigolion yr ynys yn wynebu nifer uchel o alwadau niwsans/ oer. I gefnogi'r trigolion mwyaf bregus yn ein cymunedau, mae gan Safonau Masnach nifer cyfyngedig o atalyddion galwadau (Call Blockers) TruCall ar gael.

trueCall

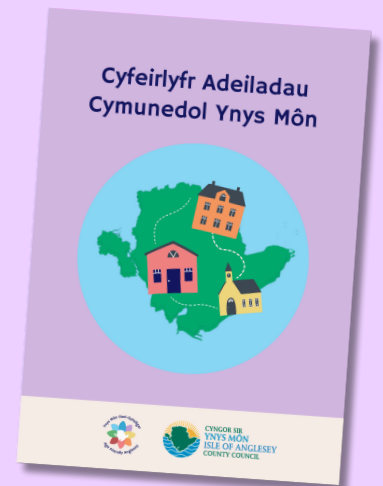
Os hoffech weld os ydych chi'n gymwys ar gyfer atalydd galwadau neu'n adnabod rhywun byddai'n buddio o un, cysylltwch ar safonau.masnach@ynysmon.llyw.cymru neu ffoniwch 01248 752840.

Cyfeirlyfr Adeiladau Cymunedol Ynys Môn

Mae adnodd newydd sbon wedi'i gyhoeddi'n ddiweddar gan Cyngor Sir Ynys Môn sef Cyfeirlyfr Adeiladau Cymunedol. Mae'r cyfeirlyfr yn cynnwys gwybodaeth am dros 50 o adeiladau cymunedol yr ynys gan gynnwys manylion cyswllt, hygyrchedd a'r fath o weithgareddau a gynigir. Bwriad y cyfeirlyfr yw helpu mwy o bobl i fynychu gweithgareddau o fewn eu cymunedau, ac i gefnogi mudiadau a gwasanaethau i ddod a mwy o'u darpariaeth allan i'r gymuned.

Sganiwch y cod QR gyda'ch camera ar eich ffôn er mwyn agor y cyfeirlyfr neu chwiliwch 'Cyfeirlyfr Adeiladau Cymunedol' ar wefan y Cyngor. I dderbyn copi papur, cysylltwch â Sioned Young ar sionedyoung@ynysmon.llyw.cymru neu 01248 751 832.

SGANIWCH FI!

Y Gweinidog Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn ymweld ag Ynys Môn

Ar Ddydd Mawrth y 25ain o Orffennaf croesawir y Gweinidog Iechyd a Gofal Cymdeithasol, Eluned Morgan i'r Ganolfan Dementia Ynys Môn newydd sydd wedi ei lleoli yn Canolfan Glanhwfa Llangefni (Capel Moreia).

Cafodd y Gweinidog gyfle i weld y datblygiad a chael blas ar y gweithgareddau sy'n cael eu cynnal o fewn y ganolfan. Yn ogystal cafwyd cyfle i drafod y weledigaeth ar gyfer y camau nesaf gydag uwch swyddogion y Cyngor Sir, Aelodau Etholedig a phartneriaid allweddol.

Dewch i Nabad ... Ellie Owen

Ym mhob rhifyn o'r Newyddlen Ynys Môn Oed-Gyfeillgar bu cyfle i chi ddod i adnabod rhywun sy'n gweithio neu wirfoddoli yn y maes yn well. Tro hyn cyfle i ddysgu mwy am Ellie Owen, Hyfforddwr Dementia Actif Môn.

Pwy wyt ti a beth wyt ti'n ei wneud?

Helo, Ellie Owen ydw i ac ym mis Gorffennaf mi wnes i gychwyn gweithio fel Hyfforddwr Dementia Actif Môn i Môn Actif.

O fewn fy rôl dwi'n arwain gweithgareddau fel Boccia a Hyfforddiant Cylchdaith ysgafn o fewn Cartrefi Gofal ar hyd yr ynys ac yn y Canolfan Dementia newydd yn Canolfan Glanhwfa (Capel Moreia), Llangefni i bobl sy'n byw gyda Dementia a'u gofalwyr.

Ellie Owen
Hyfforddwr Dementia Actif
Môn

Beth wnaeth dy ddenu i'r swydd?

Cyn cychwyn yn y swydd hon mi oeddwn i'n gweithio ar y dderbynfa yng Nghanolfan Hamdden Plas Arthur, a'n aml yn gweld Eban Geal, y Swyddog Dementia Actif Môn yn mynd yn ol ac ymlaen i arwain gweithdai yn y gymuned. Drwy sgwrsio ag ef a darllen y **Cyfeirlyfr Dementia Ynys Môn** wnes i ddod i ddysgu mwy am y gwaith gwych sy'n mynd ymlaen ar hyd yr ynys i gefnogi pobl sy'n byw gyda Dementia, ac oni'n awyddus i fod yn rhan ohono. Oedd fy nain hefyd yn byw gyda Dementia a dwi'n meddwl y byddai hi wedi mwynhau'r holl weithgareddau sydd ar gael ar yr ynys.

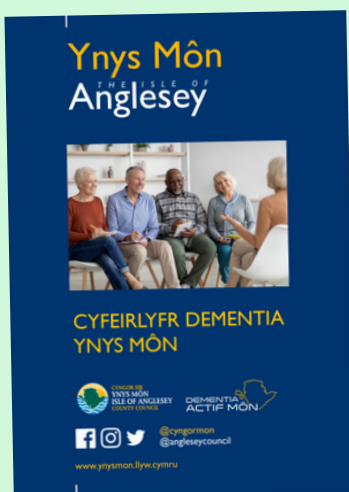
Ble yw dy hoff le ar Ynys Môn ?

Aberffraw. Dyna ble ces i fy magu a dwi wrth fy modd yn cerdded ar hyd y traeth yno.

Pa air o gyngor sydd gen ti i drigolion Ynys Môn i'w helpu i heneiddio'n dda?

Mae ychydig bach o symud yn gwneud lot mawr o wahaniaeth!

I ddysgu mwy am Dementia Actif Môn, cysylltwch ar dementiaactifmon@ynysmon.llyw.cymru neu 01248 752 957.

Cyfeirlyfr Dementia
Ynys Môn

Heneiddio'n Dda

Gweithgareddau, digwyddiadau a chymorth i'ch cefnogi i heneiddio'n dda...

NIFTY60S

Mae'r Grŵp Nifty60s wedi'i leoli yn y Holyhead & Anglesey Weightlifting & Fitness Centre (HAWFC). Mae'n cefnogi pobl dros 60 gyda hyfforddiant ymwrthedd a swyddogaethol, gyda'r amcan o wella cryfder, cydbwysedd, a symudedd. Grŵp Uwch yn cwrdd ar Ddydd Llun a Gwener 11.30yb - 12.30yh, a Dechreuwyr ar Ddydd Mawrth ac Iau 10.30 - 11.30yb.

£2 fesul dosbarth. I gofrestru neu am ragor o wybodaeth, ffoniwch HAWFC ar 01407 763300 rhwng 9-11yb a 5-8yh, neu Jim Lee MBE ar 07818411145.

CYFEILLION NEUADD GOFFA AMLWCH

Mae'r grŵp yn cwrdd yn y Neuadd Goffa pob Dydd Iau 10yb-3yh. Gweithgareddau'n cynnwys badminton, bowlïo dan-do, celf/crefft, grŵp ukulele, cyfarfod a sgwrsio a ffrindiau, a gwneud ffrindiau newydd. Diodydd a chinio ysgafn ar gael. Croeso cynnes i bawb. Am ragor o wybodaeth, ffoniwch Julie ar 07814 212977.

CLWB Y COB, Y FALI

Mae Clwb Y Cob, Y Fali yn grŵp 50+ sy'n cwrdd yn y Valley Hotel ar 2il Ddydd Lun y mis 2-4yh. Rydym yn grŵp gweithgar a chyfeillgar. Aelodaeth Flynyddol: £8. Mae gennym ni sgysiau, arddangosfeydd a theithiau a'n mynd allan am fwyd. Croeso cynnes i wynebau newydd. Cysylltwch â Mavis Swaine-Williams ar 01407 741 255.

GRŴP YR HENOED CEMAES

Mae'r grŵp yn cwrdd yng Ngwesty'r Harbwr pob Dydd Iau o 11.30yb - 2.30yh am ginio, bingo, a chyfle i gymdeithasu, a'n cynnig croeso cynnes i unrhyw un a hoffai ymuno.

Am ragor o wybodaeth ffoniwch Yr Harbwr ar 01407 710052 neu Eric Torr ar 01407 710 288.

CLWB Y GORLAN

- WI Amlwch: Dydd Mercher cyntaf y mis am 1.45yh
- WI Eleth: Ail Ddydd Mawrth y mis am 7yh
- Merched y Wawr Amlwch: Ail Ddydd Mercher y mis am 7yh
- Age Well yn cwrdd am 10.30yb pob Dydd Mawrth a Dydd Iau

Mae'r uchod oll yn cwrdd yn Clwb y Gorlan, Amlwch. Maent wastad yn edrych i groesawu aelodau newydd. Mae Clwb y Gorlan ar gael i'w logi gan unrhyw grŵp newydd. Wi-Fi am ddim hefyd ar gael. Am ragor o wybodaeth ffoniwch 07787557211 neu 07776220662.

GRŴP 50+ BODORGAN

Mae Grŵp 50+ Bodorgan yn cyfarfod ar y trydydd Dydd Mawrth o bob mis, oni bai y dwedir yn wahanol. Rydym yn cwrdd rhwng 2yh - 4yh yn Canolfan Gymunedol Bodorgan, oni bai pan mae teithiau wedi'i drefnu. Mae gennym ni galendr o ddigwyddiadau diddorol ac amrywiol. Dylai unrhyw un sy'n dymuno ymuno a ni cysylltu Gill Smith (Ysgrifenyddes) ar 07769 347217. Ffi Aelodaeth Flynyddol: £10.

CLWB CINIO GWELFOR

Clwb Cinio yn Canolfan Gymunedol Gwelfor, Ffordd Tudur, Caergybi, pob Dydd Llun (dim Gwyliau Banc) o 11.30yb - 1.15yh. Cinio 3 cwrs o gawl, prif bryd, pwddin, a the a choffi. Cost: £8.00.

Ar agor i bobl hŷn o Gaergybi a'r ardaloedd cyfagos. Cyfle i bobl gymdeithasu a gwneud ffrindiau newydd. Byddwch yn derbyn croeso cynnes gan ein gwirfoddolwyr hyfryd.

Bingo Gwelfor i ddilyn o'r Clwb Cinio i'r rheiny sydd eisiau gwneud diwrnod ohoni! Bingo'n cychwyn am 2yh tan oddeutu 3.45yh.

Cyswllt: 01407 763 559 / gcc.2@hotmail.com

Eisiau hyrwyddo eich grŵp neu glwb yn y rhifyn nesaf o'r Newyddlen Ynys Môn Oed-Gyfeillgar? Os felly, cysylltwch â Sioned Young ar 01248 751 832 neu sionedyoung@ynysmon.llyw.cymru